

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 583/2025-54

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej JUDr. Ivanou Hutňanovou, advokátkou, Krížna 17D, Bratislava, proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava IV sp. zn. B1-10Cpr/7/2014 z 11. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Mestského súdu Bratislava IV sp. zn. B1-10Cpr/7/2014 z 11. apríla 2025 **b o l i p o r u š e n é** základné práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Mestského súdu Bratislava IV sp. zn. B1-10Cpr/7/2014 z 11. apríla 2025 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Mestskému súdu Bratislava IV na ďalšie konanie.
3. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **771,68 eur** a zaplatiť ich jej právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Ústavnému súdu bola 29. júna 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ako „ústava“), základného práva na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v záhlaví označeným rozhodnutím mestského súdu, vrátenia mu veci na ďalšie konanie a náhrady trov konania pred ústavným súdom. Uznesením č. k. II. ÚS 583/2025-15 zo 16. októbra 2025 ústavný súd prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky v celom rozsahu.

2. Sťažovateľka je žalobkyňou v spore o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a o náhradu mzdy, vedenom na mestskom súde pod sp. zn. B1-10Cpr/7/2014. Mestský súd uznesením sp. zn. B1-10Cpr/7/2014 zo 17. októbra 2024 sťažovateľku ako neúspešnú stranu zaviazal zaplatiť žalovanému v druhom rade trovy konania 9 042,90 eur (ďalej len „prvé rozhodnutie o výške trov konania“), proti ktorému podali sťažnosť tak sťažovateľka, ako aj žalovaný v druhom rade.

3. Mestský súd následne zmenil prvé rozhodnutie o výške trov konania tak, že prvým výrokom sťažovateľku zaviazal žalovanému zaplatiť náhradu trov konania 12 704,60 eur a druhým výrokom vo zvyšku sťažnosť sťažovateľky zamietol.

4. Sťažovateľka poukazuje na to, že z odôvodnenia sťažnosťou napadnutého rozhodnutia vyplýva, že proti prvému rozhodnutiu o výške trov konania podali sťažnosť nielen sťažovateľka, ale aj žalovaný v druhom rade, o ktorej sťažovateľka nemala vedomosť a táto jej nebola doručená ani len na vedomie.

5. Sťažovateľka tak namieta, že k sťažnosti žalovaného v druhom rade proti prvému rozhodnutiu o výške trov konania nemala možnosť sa vyjadriť, pričom z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že ju mestský súd považoval v celom rozsahu za dôvodnú, čo rezultovalo vo vydaní napadnutého rozhodnutia, ktorým bola sťažovateľka zviazaná zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo vyššej sume, ako jej bola uložená v prvom rozhodnutí o výške trov konania. V tomto postupe súdu vzhliada porušenie základných princípov civilného sporového konania normovaných v čl. 6, čl. 9 a čl. 10 Civilného sporového poriadku. K dôvodnosti ústavnej sťažnosti poukazuje aj na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva.

6. Sťažovateľka taktiež namieta arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia, v ktorom nedostala odpoveď na svoje námietky prvýkrát uplatnené už k vyčísleniu trov konania žalovaným, ako aj v sťažnosti proti prvému rozhodnutiu o výške trov konania. Námietky sťažovateľky smerujú k nesprávnosti určenia výšky tarifnej hodnoty a zvýšeniu náhrady trov konania o DPH, s ktorými sa mestský súd nevysporiadal vôbec, resp. len čiastočne bez toho, aby svoje úvahy riadne zdôvodnil v napadnutom rozhodnutí.

II.

Vyjadrenie mestského súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

II.1. Vyjadrenie mestského súdu:

7. Mestský súd k ústavnej sťažnosti zaujal stanovisko podaním sp. zn. 2SprV/788/2025 zo 17. decembra 2025 (ďalej len „stanovisko mestského súdu“). Reflektujúc na vyjadrenie zákonného sudcu, navrhol, aby ústavnej sťažnosti vyhovieť nebolo. Zákonný sudca vo svojom vyjadrení uviedol, že sťažnosti sporových strán týmto navzájom nedoručoval, keďže pri svojom rozhodovaní vychádzal z rámca prvého rozhodnutia (uznesenia o výške trov konania vydaného vyšším súdnym úradníkom, pozn.) a vyúčtovania žalovaného v druhom rade, ku ktorému sa sťažovateľka mala možnosť vyjadriť, ktorú aj využila.

II.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

8. Zúčastnená osoba sa obšírne vyjadrila k nasledujúcim argumentačným líniam produkovaným sťažovateľkou. K určení tarifnej hodnoty zotrvala na svojej dosiaľ produkovanej argumentácii a zdôraznila, že určenie tarifnej odmeny na základe tarifnej hodnoty opakovaného plnenia bez vymedzenia konca obdobia v podobe priznania náhrady úkonu právnej služby v tarifnej hodnote na základe súčinu mzdy a 36 mesiacov ako maximálne možnej sumy náhrady mzdy, ktorú je možné priznať (hoci ju sťažovateľka v žalobnom návrhu takto nelimitovala), je spravodlivým riešením reflektujúcim na § 79 ods. 2 Zákonníka práce v kombinácii s § 10 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnej služby v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Argumentáciu sťažovateľky atakujúcu tento záver mestského súdu považuje za špekuláciu.

9. K argumentácii sťažovateľky dopadajúcej na skutočnosť, či právny zástupca JUDr. Marek Mihálik, PhD., advokát je platiteľom dane z pridanej hodnoty, zúčastnená osoba uvádza, že táto bola vyriešená už v uznesení vyššieho súdneho úradníka tak, že tento advokát nie je platiteľom tejto nepriamej dane, čím bolo rozhodnuté v súlade so sťažnosťou sťažovateľky. Nepredložením sťažnosti zúčastnenej osoby tak nemohlo dôjsť k ujme na právach sťažovateľky.

10. K námietke sťažovateľky týkajúcej sa zápisu advokáta JUDr. Pavol Tornhauser, advokát s.r.o., do zoznamu Slovenskej advokátskej komory k a pred 17. októbrom 2024 má zúčastnená osoba za to, že nejde o neprípustnú argumentáciu sťažovateľky, ktorú nie je možné prehlbovať v konaní o ústavnej sťažnosti. Z opatrnosti sa zúčastnená osoba vyjadruje aj ku skutočnosti, prečo nie je potrebné preukazovať úhradu výdavkov preukazujúcich výšku odmeny za úkony právnej služby vykonaných advokátom v konaní, v ktorom boli vykonané a súčasne v ktorom sa rozhoduje o nároku a ich výške, ktorú považuje za rozpornú s právnou úpravou, ako aj judikatúrou.

11. Zúčastnená osoba zdôrazňuje, že sťažovateľka vo vyjadrení k vyčísleniu úkonov napadla celkovo 8 úkonov ako neúčelných a neodôvodnených, z ktorých 7 následne nebolo priznaných rozhodnutím vyššieho súdneho úradníka. Preto je zúčastnená osoba toho názoru, že nebolo potrebné, aby sa sťažovateľka opätovne vyjadrila k argumentácii zúčastnenej osoby. Zúčastnená osoba zdôrazňuje, že sťažovateľka vo vzťahu k jednotlivým úkonom nepravdivo uviedla, že tieto neboli produkované na výzvu súdu, čo následne zúčastnená osoba musela vyvracať práve v podanej sťažnosti, ktorá sťažovateľke nebola doručená.

12. K judikatúre ústavného súdu, na ktorú sa sťažovateľka odvolala, zúčastnená osoba uvádza, že prípad sťažovateľky sa zásadne odlišuje tým, že pred vydaním uznesenia o výške trov sťažovateľka mala priestor, aby sa k jednotlivým úkonom vyjadrila. Týmto priestorom bolo vyjadrenie sťažovateľky z 18. septembra 2024 k vyúčtovaniu trov konania predloženému zúčastnenou osobou. Keďže sťažovateľka dostala potrebný priestor ešte pred doručením sťažnosti zúčastnenej osoby, ktorá predstavuje rozvinutie jej argumentácie obsiahnutej vo vyúčtovaní, nebolo potrebné túto sťažovateľke zasielať, pričom princíp kontradiktórnosti a rovnosti zbraní dodržaný bol.

13. Zúčastnená osoba v závere navrhuje, aby ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel.

II.3. Replika sťažovateľky:

14. Sťažovateľka v replike zo 7. apríla 2026 nesúhlasí s argumentáciou zúčastnenej osoby, že sa má aplikovať § 10 ods. 3 vyhlášky, a to aj poukazom na odbornú spisbu, že o opakujúce plnenie nejde pri nároku na náhradu mzdy v dôsledku neplatne skončeného pracovného pomeru [Fiačan, I., Kerecman, P., Hellenbrat, V., Sedlačko, F., Baricová, J. a kol. Vyhláška o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (advokátska tarifa). 1. vydanie. Bratislava : Nakladatelství C. H. Beck. 2015.].

15. Sťažovateľka zotrváva na nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia v rovine dôvodu, aby tarifnou hodnotou bol súčet priemerného mesačného zárobku za 36 mesiacov, a nie za 12 mesiacov. Keďže mestský súd neuviedol svoju úvahu, prečo základom pre výpočet tarifnej hodnoty má byť 36 mesiacov, a nie 12 mesiacov, je jeho rozhodnutie nepreskúmateľným, keďže v napadnutom rozhodnutí absentuje v tomto smere akákoľvek úvaha mestského súdu.

16. Sťažovateľka k časti argumentácie zúčastnenej osoby dopadajúcej na nepriznanie zvýšenia náhrady trov konania o DPH za úkony vykonané predchádzajúcim právnym zástupcom uzatvára, že je povinnosťou strany uplatňujúcej si takto zvýšenú náhradu preukázať, že na jej priznanie sú splnené podmienky.

17. K argumentácii dopadajúcej na priznanie jednotlivých úkonov právnej služby sťažovateľka uvádza, že nedoručením sťažnosti protistrany, ktorej mestský súd vyhovel a priznal náhradu trov konania za predmetné úkony, došlo k porušeniu práv sťažovateľky.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

18. Podstata argumentácie sťažovateľky k porušeniu jej práv procesnej povahy je založená na (i) porušení kontradiktórnosti konania v dôsledku nedoručenia sťažnosti žalovaného v druhom rade (ktorej mestský súd vyhovel) na vyjadrenie sťažovateľke, a (ii) arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia, v ktorom mestský súd sťažovateľke nedal odpoveď na jej námietky majúce vplyv na určenie celkovej výšky náhrady trov konania, ktoré je sťažovateľka povinná zaplatiť protistrane.

19. Ústavný súd považuje za potrebné poukázať v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasti súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle, v prípadoch nerešpektovania príslušných ustanovení zákona, resp. vyhlášky, a tiež v prípade nedostatočného odôvodnenia právnych záverov všeobecného súdu (I. ÚS 239/2023 a tam uvedená judikatúra).

20. Zohľadňujúc stanovisko mestského súdu vrátane vyjadrenia zákonného sudcu, je nespornou skutočnosťou, že sťažnosť protistrany nebola sťažovateľke zaslaná na vyjadrenie. K argumentácii zúčastnenej osoby a rovnako tak mestského súdu, že uvedené nebolo potrebné, keďže sťažovateľke bolo ešte pred vydaním uznesenia o výške trov konania zaslané vyúčtovanie trov konania zúčastnenou osobou, ku ktorej sa sťažovateľka vyjadrila, ústavný súd uvádza, že pokiaľ na základe sťažnosti ako osobitného prostriedku procesnej obrany môže dôjsť k zmene pôvodného rozhodnutia v neprospech strany sporu, je potrebné strane vytvoriť priestor, aby sa k argumentom obsiahnutým v sťažnosti mohla vyjadriť. Ponechanie priestoru na opozitné vyjadrenie je naliehavé najmä vtedy, ak súd na podklade argumentácie podanej sťažnosti indikuje možnosť zmeniť rozhodnutie v neprospech protistrany (IV. ÚS 16/2021). Dodržanie uvedeného postupu je namieste o to viac, že proti rozhodnutiu o sťažnosti nie je prípustný riadny ani mimoriadny opravný prostriedok a vyhovením sťažnosti zúčastnenej osoby bolo napadnutým rozhodnutím zmenené uznesenie o výške trov konania vydaného vyšším súdnym úradníkom v neprospech sťažovateľky.

21. Vyjadrenie sťažovateľky k vyúčtovaniu predloženému zúčastnenou osobou ešte pred podaním jeho sťažnosti nie je možné považovať za splnenie povinnosti mestského súdu naplniť princíp kontradiktórnosti a rovnosti strán sporu v súvislosti s podanou sťažnosťou. Ústavný súd zastáva názor, že dodržanie princípu kontradiktórnosti a rovnosti zbraní nie je možné zabezpečiť tým, že ešte pred rozhodnutím o výške trov konania sa strana vyjadrí k predloženému vyúčtovaniu protistrany, v nadväznosti na čo vyšší súdny úradník rozhodne o výške trov konania, ktoré je následne na základe sťažnosti protistrany zmenené v neprospech strany sporu bez toho, aby sa dotknutá strana sporu mala možnosť vyjadriť k sťažnostnej argumentácii protistrany.

22. K argumentácii zúčastnenej osoby, že v okolnostiach prejednávanej veci ide o inú situáciu ako v prípade rozhodnutí, na ktoré poukázala sťažovateľka (IV. ÚS 16/2021 a III. ÚS 220/2018), ústavný súd uvádza, že hoci sa v daných prípadoch neriešila otázka, či sťažovateľ mal možnosť pred vydaním rozhodnutia o výške trov konania vyjadriť sa k vyúčtovaniu trov predložených protistranou, na záver, ku ktorému ústavný súd dospel v tejto veci, to dopad nemá, keďže nie je možné stotožňovať možnosť vyjadrenia k vyúčtovaniu, ktoré predchádza vydaniu rozhodnutia o výške náhrady trov konania, a možnosť vyjadriť sa k sťažnosti proti rozhodnutiu o výške náhrady trov konania. Hoci na rozhodovanie o trovách konania ústavný súd nahliada zdržanlivo, nezaslanie sťažnosti protistrany na vyjadrenie strane sporu, na základe ktorej došlo k zmene pôvodného rozhodnutia v neprospech tejto strany sporu, je porušením sťažovateľkou označených základných práv (bod 1 výroku nálezu).

23. Pre dosiahnutie nápravy porušenia práv sťažovateľky ústavný súd musel využiť aj svoje kasačné oprávnenie a vrátiť vec mestskému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu). Po vrátení veci bude úlohou mestského súdu sťažnosti oboch strán sporu im vzájomne doručiť a následne o podaných sťažnostiach opätovne rozhodnúť a dať stranám sporu odpoveď na nimi uplatnenú sťažnostnú argumentáciu tak, aby jeho rozhodnutie spĺňalo podmienku preskúmateľnosti.

24. K druhej rovine sťažnostnej argumentácie (arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia) ústavný súd uvádza, že v súlade s jeho doterajšou judikatúrou sú na odôvodnenie rozhodnutí nie meritórnej povahy kladené nižšie nároky, ani uvedené však nezbavuje všeobecný súd povinnosti vysporiadať sa s relevantnou argumentáciou strany sporu. Avšak, keďže mestský súd bude opätovne rozhodovať o výške náhrady trov konania (zohľadňujúc aj prípadné vyjadrenia strán sporu k sťažnosti

protistrany), posudzovanie (ne)dostatočnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sa nateraz javí predčasným.

IV.

Náhrada trov konania

25. Ústavný súd priznal sťažovateľke [§ 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] náhradu trov konania pred ústavným súdom. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a náhrada podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (režijný paušál) je 14,84 eur. Sťažovateľke priznal náhradu trov konania za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti), čo spolu s režijným paušálom predstavuje 771,68 eur (bod 3 výroku nálezu). Za repliku k stanovisku mestského súdu a zúčastnenej osoby odmenu nepriznal, keďže neobsahovala žiadne nové skutočnosti ani argumentáciu, ktorá by ústavnému súdu nebola známa z ústavnej sťažnosti, resp. z obsahu predloženého súdneho spisu.

26. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. mája 2026

Peter Molnár
predseda senátu